

BETÆNKNING
OM
ARBEJDERBESKYTTELSE
I GRØNLAND

ex. 2

BETÆNKNING NR. 489

1968

Statens trykningskontor
Ar 15-90-bet.

Indhold

	Side
Kommissoriet	5
Arbejderbeskyttelse i Grønland	
Principielle overvejelser	7
Forskelle fra arbejderbeskyttelseslovgivningen i det øvrige Danmark	8
Internationale konventioner	9
Udkast til lov om arbejderbeskyttelse i Grønland	11
Bemærkninger til lovudkastet	27
Bilag 1 Områdets historiske udvikling	43
Bilag 2 Nuværende varetagelse af arbejdstilsynsopgaver i Grønland	47

Kommissoriet

Efter § 78 i lov om almindelig arbejderbeskyttelse af 11. juni 1954 med senere ændringer er Grønland undtaget fra lovens gyldighedsområde. Imidlertid har Grønlands tekniske udbygning og ikke mindst den stigende industrialisering i de grønlandske byer gjort regler om arbejderbeskyttelse stedse mere påkrævet. I sommeren 1963 afholdt Grønlandsk Arbejder Sammenlutning (GAS) en konference, hvor spørgsmålet blev drøftet, og resultatet blev en henvendelse til ministeriet for Grønland, der kontaktede arbejdsministeriet.

Den 12. oktober 1964 skrev arbejdsministeren herefter således til direktøren for arbejdstilsynet Geert Drachmann:

"Efter anmodning fra Ministeriet for Grønland har Arbejdsministeriet besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe til behandling af spørgsmålet om indførelse af regler om arbejderbeskyttelse i Grønland.

I denne anledning skal man herved anmode Dem om at indtræde i arbejdsgruppen, idet man samtidig skal anmode Dem om at lede dennes forhandlinger,

Arbejdsgruppens sammensætning er følgende:

direktør G. Drachmann, Direktoratet for arbejdstilsynet,,

kontorchef J. Fynbo, Den kgl. grønlandske Handel,

kontorchef O. Jensen, Ministeriet for Grønland,

civilingeniør V.R. Bønnelycke, Grønlands tekniske Organisation,

kontorchef T. Lundbeck, Arbejdsministeriet, og

underdirektør B. Møllerhøj, Direktoratet for arbejdstilsynet.

Spørgsmålet om den fornødne sekretærhjælp vil blive hensendt til arbejdsgruppen. "

Udvalget har holdt 13 møder, og fuldmægtig i direktoratet for arbejds-
tilsynet Birgit Storm har været udvalgets sekretær.

København, den 21. juni 1968

V R Bønnelycke

G Drachmann
(fmd)

J Fynbo

O Jensen

T Lundbeck

B Møllerhøj

B Storm
(sekr)

Arbejderbeskyttelse i Grønland

Principielle overvejelser

Som nævnt har den arbejderbeskyttelseslovgivning, der gælder her i landet, ikke gyldighed i Grønland, men på statens arbejdspladser følges dens principper så vidt muligt. Tilsynet varetages af grønlandsministeriet gennem brandsektionen i Grønlands Tekniske Organisation (GTO). Der henvises i øvrigt til bilag 1 om områdets historiske udvikling samt til bilag 2 om redegørelse for den nuværende varetagelse af arbejdstilsynsopgaver i Grønland.

Ved overvejelserne om formen for de fremtidige regler om et arbejdstilsyn i Grønland har arbejdsgruppen skønnet, at disse bør indeholdes i en ret kortfattet lov, som senere tænkes suppleret med tilhørende bekendtgørelser i overensstemmelse med udviklingen.

Ved udformningen af lovforslaget har gruppen på den ene side ment at burde sikre størst mulig ensartethed med de danske arbejderbeskyttelseslove, men har på den anden side samtidig haft for øje, at de særlige grønlandske forhold i en række tilfælde kan gøre det nødvendigt dels at lempe kravene i forhold til de her i landet gældende bestemmelser, dels yderligere at åbne adgang til dispensation i videre omfang, end tilfældet er her i landet, navnlig for så vidt angår de særlige regler om sundheds- og velfærdsforanstaltninger på arbejdspladsen.

Med henblik på at gøre bestemmelserne lettere tilgængelige for arbejdsgivere og arbejdere samt simpleere at håndhæve for det stedlige tilsyn indeholder forslaget væsentlige forkortelser og forenklinger i forhold til den arbejderbeskyttelseslovgivning, der gælder her i landet.

Gruppen har endvidere anlagt det hovedsynspunkt, at et grønlandsk tilsyn ikke skulle hvile i sig selv, men derimod være knyttet til arbejdstilsynet her i landet for derved at kunne drage nytte af dets indsigt og erfaringer.

Forskelle fra arbejderbeskyttelseslovgivningen i det øvrige Danmark

Det foreliggende udkast adskiller sig fra den arbejderbeskyttelseslovgivning, der gælder her i landet, på følgende hovedpunkter:

1. Udkastet tilsigter at dække hele det område, der i Danmark er opdelt i de 3 arbejderbeskyttelseslove af 11. juni 1954.
2. Udkastet gælder i sin helhed for enhver beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste (med de undtagelser, der er anført i § 1, stk. 1), medens lov nr. 226 om almindelig arbejderbeskyttelse i sin helhed kun omfatter beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste inden for de områder, der er nævnt i lovens § 1, stk. 1.
3. Udkastet medtager kun en del af de krav, der stilles i Danmark til indretning af arbejdslokaler, og for lokaler, der enten er opført før lovens ikrafttræden, eller hvori der højst beskæftiges 3 arbejdere, gælder særlige lempelser.
4. Udkastet giver mulighed for at nedsætte hvileperioden ved arbejde i fiskeindustri anlæg og bygge- og anlægsvirksomhed i højsæsonen.
5. Udkastet fastsætter smidigere regler for helligdagsarbejde.
6. Udkastet fastsætter lempeligere regler for beskæftigelse af børn og unge mennesker, herunder ved rensning og behandling m.v. af fisk i højsæsonen samt ved budtjeneste.
7. Reglerne om arbejdstilsynets organisation.
8. Bemyndigelsen til at tillade lempelse eller afgive påbud er i nogle tilfælde overført fra direktøren for arbejdstilsynet, eventuelt arbejdsministeren, til det stedlige arbejdstilsyn.

For lovudkastet og dets bemærkninger gælder i øvrigt følgende principper:

Hvor der i bemærkningerne henvises til almindelig lov, er heri overalt indbefattet de forslag til "Lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse", der er fremsat i folketinget den 6. marts 1968.

Hvor en bestemmelse svarer til almindelig lov, er den ikke nærmere begrundet i bemærkningerne, bortset fra enkelte tilfælde, hvor ønske herom er fremsat under udvalgsbehandlingen.

Da forskrift om høring af underordnede myndigheder er anset for overflødig, er bestemmelse om høring af Grønlands arbejdsråd og direktøren

for arbejdstilsynet overalt udeladt. Det forudsættes imidlertid, at høring finder sted i samme omfang som i Danmark.

Benævnelsen "arbejdere" omfatter også handels- og kontorfunktionærer og medhjælpere.

Med "arbejdstilsynet" tænkes der i lovudkastet overalt på det stedlige arbejdstilsyn.

Internationale konventioner

Vedrørende Grønlands stilling til konventioner om arbejderbeskyttelse, vedtaget af den internationale arbejdsorganisation i Geneve (ILO) og ratificeret af Danmark, bemærkes, at følgende konventioner navnlig er af interesse:

Konvention nr. 5 af 1919, hvorved der fastsættes lavalder for børns arbejde i industri,

Konvention nr. 6 af 1919 om unge menneskers anvendelse til natarbejde i industrien,

Konvention nr. 14 af 1921 angående en ugentlig hviledag i industrielle virksomheder,

Konvention nr. 81 af 1947 angående arbejdstilsyn inden for industri og handel,

Konvention nr. 106 af 1957 om ugentlig fritid i handels- og kontorvirksomheder.

Ratifikationen af de 3 førstnævnte konventioner er foretaget før grundlovsrevisionen i 1953, og den omfatter kun selve kongeriget med Grønland som udtrykkelig undtagelse.

Ratifikationen af konvention nr. 81 undtager også udtrykkeligt Grønland, medens ratifikationen af konvention nr. 106 omfatter Grønland, idet undtagelse dog gøres for visse virksomheder.

Det må imidlertid herved tages i betragtning, at folketinget i 1966 har tiltrådt en ændring i ILO's statutter, hvorefter medlemsstater, som ratificerer konventioner, forpligter sig til så vidt muligt at tiltræde konventionernes bestemmelser for alle de territorier, for hvis internationale forhold de er ansvarlige.

Det foreliggende lovudkast tilsigter i det væsentlige at opfylde konventionerne om lavalder og arbejdstid, men på grund af de særlige grønlandske forhold har arbejdsgruppen dog ikke anset det for muligt at opfylde samtlige bestemmelser i konventionerne. Om konventionen om arbejds-tilsyn kan opfyldes, afhænger af den nærmere udformning af reglerne om, hvem der skal udøve det stedlige tilsyn, og om, hvorledes dette skal udøves.

I 1965 vedtog ILO konvention nr. 123 om minimumsalder for adgang til beskæftigelse ved underjordisk arbejde i miner samt konvention nr. 124 om lægeundersøgelse af unge mennesker med henblik på deres egnethed til beskæftigelse ved underjordisk arbejde i miner.

Da der ikke findes underjordiske miner her i landet, har konventionerne kun betydning for Grønland, og arbejdsgruppen anser en ratifikation for mulig (der henvises til lovudkastets § 27, stk. 4, og bemærkningerne hertil).

Udkast til lov om arbejderbeskyttelse i Grønland

Kapitel 1

OMRÅDE OG ANSVAR

§ 1. Denne lov omfatter beskæftigelse i Grønland i en arbejdsgivers tjeneste, bortset fra

1. arbejde i en arbejdsgivers private husholdning;
2. arbejde, der udelukkende udføres af de medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til hans husstand;
3. arbejder, der udføres af militære, og som kan henregnes til egentlig militærtjeneste;
4. arbejde, der udføres af søfolk, og som må henføres til skibstjeneste, hvad enten det udføres om bord eller ikke;
5. arbejde om bord i skibe; dog er lastning og losning, hvad enten det udføres om bord eller ikke, samt værftsarbejde og arbejde, der må ligestilles hermed, omfattet af loven;
6. fiskeri og jagt;
7. luftfartstjeneste.

Stk. 2. For militære områder og anlæg i Grønland kan arbejdsministeren efter forhandling med forsvarsministeren og ministeren for Grønland træffe nærmere bestemmelse om arbejdstilsynet.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte, i hvilket omfang loven finder anvendelse på erhvervsmæssigt arbejde, som arbejdsgivere lader udføre i arbejdnernes hjem.

§ 2. Følgende bestemmelser finder dog anvendelse, selv om tjenesteforhold ikke foreligger, samt i de tilfælde, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-3.

§§ 6-12, bestemmelser om maskineri, beholdere med dampe eller luftarter under tryk og andre farlige beholdere og hjælpemidler;

§ 13, fare for sammenstyrtning, omstyrtning, nedstyrtning, skred af jord eller sten m.v.;

§ 14, ioniserende stråling;

§ 16, imødegåelse af særlige faremomenter, og

§ 17, bestemmelser om leverandørers m.fl.'s forpligtelser.

§ 3. Arbejdsgiveren skal ved indretning af arbejdssted og produktionsmidler samt ved tilrettelægning af arbejdsprocesser sørge for, at arbejderne er tilbørligt værnede mod ulykkestilfælde og sundhedsskadelig påvirkning. Han skal ved instruktion og rimeligt tilsyn sikre, at arbejdet udføres på forsvarlig måde under hensyn til ulykkes- og sundhedsrisikoen.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal i videst muligt omfang sørge for, at arbejderne er gjort bekendt med de sygdoms- og ulykkesfarer, der eventuelt er forbundet med deres arbejde, samt med de forholdsregler, der må iagttages for at undgå disse farer. Dette skal særligt iagttages over for nyantagne arbejdere, lærlinge og unge arbejdere, der i fornødent omfang skal indøves i anvendelsen af de nævnte forholdsregler.

§ 4. Arbejdsgiveren har ansvar for at overholde de pligter, der påhviler ham efter denne lov.

Stk. 2. Arbejdsgiverne kan dog ved større virksomheder - og under særlige omstændigheder også ved mindre bedrifter - overføre varetagelsen af disse pligter og ansvaret for deres overholdelse til driftsledere eller andre pålidelige og tilstrækkeligt kvalificerede tilsynsførende; men for at arbejdsgiverne herigennem selv skal kunne blive fri for ansvaret, er det dog en betingelse, at det på tydelig måde er tilkendegivet de pågældende, inden for hvilke lokale eller faglige områder og i hvilket omfang ansvaret for overholdelsen af arbejdsgivernes pligter efter denne lov er overført til dem, og at arbejdsgiverne fører det efter forholdene rimelige tilsyn med, at vedkommende driftsledere eller tilsynsførende varetager hvervet på tilbørlig måde.

Stk. 3. Har en driftsleder eller tilsynsførende handlet efter udtrykkelig ordre fra arbejdsgiveren eller en anden foresat, bliver denne alene ansvarlig.

Stk. 4. I det omfang, hvori det særlig er bestemt i loven, kan ansvar for overholdelsen af bestemmelserne i lovens kapitel 2 om tekniske hjælpemidler og kapitel 3 om arbejdssteder også gøres gældende over for andre, såsom udlejere af lokaler, brugere, sælgere, leverandører, opstillere eller reparatører af tekniske hjælpemidler.

§ 5. Arbejderne skal medvirke til, at de foranstaltninger, der efter denne lov eller de i medfør heraf gældende forskrifter er truffet for at sikre dem mod skadelige påvirkninger eller ulykker, virker efter deres bestemmelse, og de skal i det hele iagttage forsigtighed og orden på arbejdsstedet.

Stk. 2. Arbejderen skal have sin opmærksomhed henvendt på, om værktøj, redskaber, apparater og maskinelle indretninger er i orden, og han skal, såfremt dette ikke er tilfældet, og han ikke selv kan rette manglen, straks meddele det til sin foresatte.

Stk. 3. Kommer en arbejder til skade under arbejdet, skal han snarest muligt anmelde det til sin foresatte, og han må ikke genoptage arbejdet, forinden der er foretaget det fornødne over for beskadigelsen.

Stk. 4. I det omfang, hvori det nærmere er fastsat, har også arbejderne og arbejderens sikkerhedsrepræsentanter ansvar for overholdelsen af lovens bestemmelser, jfr. stk. 1-3, og § 20, stk. 3.

Kapitel 2

FOREBYGGELSE AF ULYKKESTILFÆLDE OG SUNDHEDSSKADER

§ 6. Maskineri skal være solidt konstrueret og således indrettet, opstillet og befæstet, at anvendelsen frembyder så ringe fare som praktisk muligt. Det skal om fornødent være forsynet med forsvarlige sikringsdele, der ved nyanskaffelse af maskiner så vidt muligt skal indgå som et led i konstruktionen af maskinen.

Stk. 2. Hvor hensynet til sikkerhed gør det særlig påkrævet, kan arbejdstilsynet påbyde, at der skal træffes effektive foranstaltninger, der hindrer, at maskineriet kan være i gang, uden at de fornødne sikringsdele fungerer.

Stk. 3. Sikringsdele må ikke være fjernet under maskineriets gang.

Stk. 4. Færdselsgange i rum, hvor maskiner findes, skal være så brede og høje og holdes fri i et sådant omfang, at færdselen kan finde sted under betryggende forhold. Andre mellemrum mellem maskiner skal, hvor det er påkrævet, være betryggende afspærret, så længe maskinerne er i gang.

Stk. 5. Under maskineriets gang må pålægning af remme, snore o.lign., rensning, smøring og eftersyn af drivværk og maskiner kun foretages, når det er uomgængelig nødvendigt, og da kun under iagttagelse af særlig forsigtighed, derunder at vedkommende arbejder ikke er iført klæder, der forøger faren ved arbejdet. Personer under 18 år må ikke anvendes til dette arbejde.

Stk. 6. Når reparationer el.lign. nødvendiggør, at der midlertidigt må arbejdes i nærheden af farligt maskineri, skal dette holdes standset og være tilbørligt sikret mod igangsætning, så længe arbejdet står på.

Stk. 7. Når rundsave og andre arbejdsmaskiner, ved hvilke den betjenende person kan komme i berøring med det arbejdende organ, er opstillet i det fri, må de ikke benyttes under vejrlig, der væsentligt forøger faren ved arbejdet. Handsker o.lign. må ikke benyttes, når de rummer fare for arbejderen under betjeningen af maskinen.

Stk. 8. Hvor arbejdet vil medføre støj eller rystelser af en sådan styrke, at arbejderne påvirkes skadeligt eller udsættes for væsentlig gene, skal der herimod træffes sådanne foranstaltninger, som med rimelighed kan kræves.

§ 7. Kraftmaskiner skal farefrit kunne sættes i gang under iagttagelse af almindelig forsigtighed.

§ 8. Arbejdsmaskiner skal kunne standses hurtigt og farefrit fra selve arbejdspladsen, medmindre arbejdstilsynet skønner det unødvendigt.

Stk. 2. Arbejdsmaskiner skal, hvor det har sikkerhedsmæssig betydning, være forsynet med bremseanordning.

Stk. 3. Arbejdsmaskiner med farlige værktøjsorganer, der ikke automa-

tisk er afskærmede under maskinernes tomgang, må kun kunne sættes i gang fra selve arbejdspladsen eller fra et sted, hvor der er fuldt overblik over maskineriet.

§ 9. Beholdere, der indeholder dampe eller luftarter under tryk eller væsker, der er opvarmet over kogepunktet ved atmosfærens tryk, skal have den fornødne styrke og være således indrettet, opstillet og passet, at de frembyder så ringe fare som praktisk muligt. Navnlig skal de være tilbørligt sikret imod farlig trykstigning.

§ 10. Til pasning af dampkedler, kogekedler og dampbeholdere samt sådanne andre beholdere, hvori væsker findes opvarmet over kogepunktet ved atmosfærens tryk, må kun anvendes pålidelige personer, der er fyldt 19 år.

Stk. 2. Arbejdsgiveren har ansvar for, at personer, der forestår pasningen af, eller selvstændigt passer de i stk. 1 nævnte kedler og beholdere, er egnet hertil og har det fornødne kendskab.

§ 11. Beholdere med hede, ætsende eller på anden måde farlige stoffer skal være således indrettet eller sikret, at de frembyder så ringe fare som praktisk muligt. Transport, omhældning og aftapning af sådanne stoffer skal ske så farefrit som muligt, om fornødent ved anvendelse af hensigtsmæssige hjælpemidler.

§ 12. Ved al transport skal der, når godsets vægt eller form gør det påkrævet, og det er praktisk muligt, anvendes særlige hjælpemidler - såsom hejseværker, kraner, tipvogne, trucks, pramme, slidsker og transportbøje - af solid og hensigtsmæssig konstruktion for at værne arbejderne imod ulykker og sundhedsmæssige eller deformerende skader.

Stk. 2. Ved hejseværker, kraner, hængabaner, trucks, pramme og lignende transportmidler skal det særlig iagttages:

at alle bærende dele (udlæggere, tove, kæder m.v.) har fornøden styrke og holdes i forsvarlig stand,

at overbelastning ikke finder sted, og

at byrden befæstes og frigøres på forsvarlig måde for herved at forhindre, at byrderne under transporten udsætter mennesker for fare.

Stk. 3. Både, der anvendes til transport af arbejdere til og fra arbejdsstedet, skal opfylde skibstilsynslovens bestemmelser.

§ 13. I tilfælde af fare for sammenstyrtning eller omstyrtning af bygninger, skorstene, broer, beholdere o.lign. eller for nedstyrtning eller skred af jord eller sten, opstabilede materialer o.lign. skal der træffes fornødne sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 2. Under arbejde i brønde, gruber, miner, tunneler, rørledninger, kedler, beholdere o.lign. ligesom under arbejde med giftige, eksplosive eller på anden måde farlige stoffer skal der være truffet de fornødne foranstaltninger til forebyggelse af ulykker, såsom ved kvælning, forgiftning eller eksplosion.

§ 14. Ved arbejde, der udsætter de beskæftigede for ioniserende stråling, skal der træffes fornødne foranstaltninger til at sikre en effektiv beskyttelse mod ulykkes- og sundhedsfaren.

Stk. 2. Ingen må i strid med en sagkyndig læges råd beskæftiges eller vedblive at være beskæftiget ved arbejde, der vil kunne udsætte ham for ioniserende stråling.

§ 15. Bygningsværker, bedriftsindretninger og tekniske hjælpemidler, der omfattes af loven, skal være udført forsvarligt samt benyttes og vedligeholdes på forsvarlig måde. Anerkendte normer eller standarder, der har sikkerhedsmæssig betydning, skal være opfyldt ved nyanlæg og nyan-skaffelser. Hvor forholdene giver anledning dertil, skal arbejdsgiveren for at konstatere forsvarligheden lade foretage undersøgelser, prøver eller besigtigelser ved særligt sagkyndige.

Stk. 2. Bygninger og bedriftsanlæg skal være forsynet med færdselsveje, trapper og udgange, der tilbørligt sikrer arbejderne under brand eller andre farefulde forhold; farlige gruber, fordybninger o.lign. skal indhegnes eller dækkes. Tunneler, minegange o.lign. skal være forsvarligt udført og vedligeholdt. Gulve skal holdes i en sådan stand, at fare for fald er tilbørligt afværget, og at transport af materialer eller færdige produkter kan ske uden fare. Belysningen skal være tilstrækkelig og hensigtsmæssig under hensyn til ulykkesfaren.

Stk. 3. Indretninger til værn mod ulykkesfarer skal være hensigtsmæssige og anbragt på rigtig måde samt være forsvarligt vedligeholdt.

§ 16. Arbejdsministeren kan efter forhandling med ministeren for Grønland:

1. udfærdige nærmere forskrifter for indretning, opstilling, anmeldelse og benyttelse samt afprøvning af særlig farlige tekniske hjælpemidler (maskiner, kedler, beholdere, kraner, apparater, elevatorer osv) og om fremstilling af særlig farlige produkter (f.eks. fyrværkerisager) samt om arbejdsprocesser, der rummer alvorlige eksplosions-, brand- eller sundhedsfarer;

2. påbyde, at personer, der passer sådanne hjælpemidler, skal have gennemgået en nærmere angivet uddannelse og eventuelt aflagt en prøve;

3. forbyde anvendelsen af disse hjælpemidler, for så vidt faren fra dem ikke tilstrækkeligt kan imødegås ved forskrifter efter nr. 1 og 2;

4. påbyde, at personer, der foretager installation af elektricitet, flaskegas o.lign., skal have gennemgået en nærmere angivet uddannelse og have aflagt en prøve;

5. forbyde anvendelsen af ganske særlig farlige arbejdsmetoder;

6. påbyde, at personer, der ved fremstilling af særlig farlige tekniske hjælpemidler udfører arbejder, hvis kvalitet er af særlig stor betydning i sikkerhedsmæssig henseende, men ikke lader sig bedømme ved en besigtigelse af det forarbejdede, skal have gennemgået en nærmere angivet uddannelse og eventuelt aflagt en prøve.

§ 17. Maskiner, maskindele, apparater eller andre tekniske hjælpemidler, mod hvis brug der i henhold til § 16, nr. 3, er nedlagt forbud, må ikke udleveres til brug i Grønland eller der udstilles til salg, leje eller i reklameøjemed af leverandører, sælgere eller udlejere.

Stk. 2. Den, der fremstiller eller sælger maskiner, redskaber eller anden teknisk anordning, ligesom den, der udlejer eller udlåner sådan anordning til brug, skal påse, at anordningen, når den udleveres for at tages i brug i Grønland eller der udstilles til salg, leje eller i reklameøjemed, er forsynet med nødvendige beskyttelsesanordninger og også i øvrigt frembyder betryggende sikkerhed mod sundhedsfare og ulykkestilfælde, og skal endvidere udlevere de forskrifter, der er nødvendige for anordningens anvendelse og pasning.

Stk. 3. Hvis nogen som selvstændig virksomhed udfører installation af en anordning, som omhandles i stk. 2, eller reparerer en sådan anordning, skal han påse, at foreskrevne beskyttelsesanordninger opsættes, og at de for installationen i øvrigt gældende forskrifter iagttages.

Stk. 4. Enhver maskine, der anvendes i Grønland eller d'er udstilles til salg, leje eller i reklameøjemed, skal være forsynet med et skilt, der angiver fabrikantens navn og adresse samt ved importerede maskiner tillige importørens navn og adresse.

Stk. 5. Foranstående bestemmelser fritager ikke brugeren for det ansvar, der i øvrigt påhviler ham efter denne lov.

Kapitel 3

SUNDHEDS- OG VELFÆRDSFORANSTALTNINGER PÅ ARBEJDSSTEDET

§ 18. For virksomhed, der foregår på fast arbejdssted i lokaler, der er opført efter lovens ikrafttræden, gælder følgende bestemmelser:

Nr. 1. Loftshøjde. Arbejdsrum skal have en loftshøjde af mindst 2,5 m. I arbejdslokaler, hvor der foregår en stærk udvikling af hede, fugtighed, støv, os, røg, stank o.lign. eller fremkommer giftige eller eksplosive luftarter, skal loftshøjden være mindst 3 m. Arbejdsministeren kan bestemme, at det samme skal gælde i virksomheder, hvor særlige sundhedsmæssige hensyn gør sig gældende.

Nr. 2. Luftrum. Arbejdsrum skal indeholde et luftrum af 12 nr for hver i rummet beskæftiget arbejder. Hvor der er truffet effektive foranstaltninger med hensyn til luftfornyelse, kan det krævede luftrum nedsættes, dog ikke til under 8 m². Hvor andre end de beskæftigede opholder sig i lokalerne, f.eks. i lokaler med betydelig tilgang af kunder, kan arbejds-tilsynet påbyde en forholdsmæssig forhøjelse. Ved beregning af luftrummet kommer højder over 4 m ikke i betragtning.

Nr. 3. Gulve. Arbejdsrummets gulv skal være af en efter arbejdets art passende beskaffenhed, og det skal yde fornøden tæthed og varmeisolation. Det må ikke ligge lavere end 1 m under terrænet, medmindre der er truffet

sådanne foranstaltninger, at en lavere beliggenhed efter tilsynets skøn må anses for ikke at forringe arbejdslokalet. Der skal træffes foranstaltninger til at modvirke, at fugtighed fra grunden trænger ind gennem gulv og væg. Gulv og væg skal slutte tæt til hinanden.

Nr. 4. Tag, vægge og lofter i arbejdsrum skal yde fornøden tæthed og varmeisolation.

Nr. 5. Belysning. Belysningsforholdene skal være således ordnet, at arbejdet kan udføres, uden at arbejderne syn påvirkes uheldigt deraf. Hvor det ikke vil betyde en afgørende ulempe for virksomhedens drift, skal der i lokaler, hvor arbejde regelmæssigt foregår, være adgang for tilstrækkeligt dagslys. Kunstig belysning skal være af passende art og styrke og skal være således indrettet, at den ikke blænder arbejderne eller fremkalder uheldige skyggevirkninger.

Nr. 6. Opholds- og spiserum. Der skal anvises arbejderne passende plads til at indtage deres måltider og gives dem mulighed for at opvarme medbragt mad og drikke. Hvor arbejdets art gør det påkrævet eller naturligt, at arbejderne ikke spiser i arbejdslokalet, skal der indrettes fornødne, passende spiserum for vedkommende arbejdere, hvis dette i øvrigt er rimeligt.

Nr. 7. Aftrædelsesrum. Forsvarligt indrettede og passende beliggende aftrædelsesrum i tilstrækkeligt antal skal forefindes.

Nr. 8. Sovesteder. Er arbejdsstedet så afsides eller isoleret beliggende, at arbejderne ikke uden videre kan skaffe sig ophold for natten, skal arbejdsgiveren sørge for forsvarligt indrettede sovesteder, særskilt for mænd og kvinder.

Stk. 2. Arbejdstilsynet kan lempe bestemmelserne i stk. 1 for virksomheder, der beskæftiger 3 arbejdere eller derunder.

Stk. 3. For arbejdslokaler, der er opført før lovens ikrafttræden, skal bestemmelserne i stk. 1, nr. 5 og nr. 8, være opfyldt ved lovens ikrafttræden. De øvrige bestemmelser i stk. 1 skal opfyldes i det omfang, arbejdstilsynet skønner det muligt og rimeligt, når

- 1) lokalerne skifter ejer
- 2) lokalerne undergår væsentlig bygningsmæssig ændring
- 3) der er forløbet 15 år efter lovens ikrafttræden

§ 19. For virksomhed, der ikke foregår i lokaler på fast arbejdssted, fastsætter arbejdsministeren efter forhandling med ministeren for Grønland, i hvilket omfang bestemmelserne i § 18 finder anvendelse.

§ 20. Arbejdernes beklædning skal være afpasset efter arbejdets art. Hvor væsentlige sundhedsmæssige hensyn gør særligt arbejdstøj påkrævet, kan tilsynet give påbud herom.

Stk. 2. Er det ikke på anden måde muligt at beskytte arbejderne mod ulykkesrisiko eller sundhedsfare, skal der, hvor det er praktisk muligt, anvendes særlige beskyttelsesmidler, såsom hensigtsmæssige arbejdsklæder, handsker, sikkerhedsbælter, hoved-, øjen- og åndedrætsværn.

Stk. 3. Arbejderne er forpligtet til at anvende det påbudte særlige arbejdstøj og de påbudte beskyttelsesmidler.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om pligten til at afholde udgifter som følge af bestemmelserne i stk. 1 og 2 samt udfærdige nærmere forskrifter for konstruktion, afprøvning og benyttelse af personlige beskyttelsesmidler.

§ 21. I virksomheder og ved arbejde, der er omfattet af denne lov, skal der findes de efter arbejdstilsynets skøn fornødne midler til førstehjælp i ulykkestilfælde, ligesom arbejdstilsynet kan påbyde indretning af særlig skadestue i større virksomheder, hvis det findes påkrævet.

§ 22. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om lægeundersøgelse af personer under 18 år samt af voksne arbejdere til forebyggelse og bekæmpelse af erhvervssygdomme og sundhedsfare.

§ 23. I virksomheder, hvor der beskæftiges 10 arbejdere eller derover, skal arbejderne vælge en eller flere sikkerhedsrepræsentanter til at repræsentere sig i spørgsmål om arbejdernes sikkerhed og sundhed, medmindre dette efter arbejdstilsynets skøn er upåkrævet eller u hensigtsmæssigt. Såfremt tillidsmænd er valgt i henhold til overenskomst mæssig ret hertil, skal sikkerhedsrepræsentanterne vælges blandt disse.

Stk. 2. I virksomheder, hvor arbejdet foregår under forhold, der medfører særlig fare for arbejdernes sikkerhed eller sundhed, kan arbejdstilsynet bestemme, at der skal oprettes en sikkerhedstjeneste, der skal

rumme fornøden teknisk sagkundskab, derunder en repræsentation for arbejderne.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om beføjelser og pligter for sikkerhedsrepræsentanter og sikkerhedstjeneste.

Kapitel 4

ARBEJDESTID m.v.

Hvileperiode

§ 24. Arbejdstiden skal tilrettelægges således, at der i hvert døgn gives arbejderne en hvileperiode af mindst 11 på hinanden følgende timer.

Stk. 2. Hvileperioden kan nedsættes til mindst 8 timer ved:

1. arbejde i fiskeindustri anlæg i højsæsonen;
2. arbejde i bygge- og anlægsvirksomhed i højsæsonen;
3. ordinært holdskifte i virksomheder, der arbejder i flerholdsdrift;
4. skiftehold i virksomheder, der arbejder i flerholdsdrift, når der lokalt er enighed herom;
5. lastning og losning og nødvendige arbejder i tilslutning hertil, såsom lager- og pakhúsarbejde;
6. arbejde i landbrug.

§ 25. Arbejdstilsynet kan efter ansøgning tillade afvigelse fra § 24, når:

1. naturomstændigheder, ulykker, maskinsammenbrud eller andre lignende uforudsete begivenheder forstyrrer eller har forstyrret den regelmæssige drift, dog kun for en nærmere begrænset tid og kun, indtil regelmæssig drift er genoprettet;
2. arbejdets udførelse efter dets art ikke kan opsættes;
3. særlige arbejdsområder eller særlige arbejdsformer gør en afvigelse nødvendig.

Stk. 2. Når en indtrådt forstyrrelse eller skade kræver uopholdelig

udbedring, eller når arbejdets udførelse efter dets art ikke kan opsættes, jfr. stk. 1, nr. 1 og 2, er det dog tilstrækkeligt, at arbejdstilsynet snarest muligt efter arbejdets påbegyndelse underrettes om den derved nødvendiggjorte afvigelse.

Søn- og helligdagsfrihed

§ 26. Arbejdere må ikke regelmæssigt beskæftiges i et helligdagsdøgn, medmindre helligdagsarbejdet tilfredsstillende et samfundsbehov eller er nødvendigt for at bevare værdier. Helligdagsdøgnet skal ligge inden for tidsrummet fra kl. 22 aftenen før helligdagen til kl. 8 dagen efter helligdagen.

Stk. 2. Som erstatning for den fritid, som arbejdere mister ved regelmæssigt søndagsarbejde, skal der så vidt muligt gives dem anden samlet fritid ved bortfald af tilsvarende antal arbejdstimer.

Børns og unge menneskers arbejde

§ 27. Til erhvervsmæssigt arbejde, bortset fra undtagelserne i stk. 2 og 3, må børn kun anvendes, når de er fyldt 14 år og lovligt udskrevet af skolen. Denne bestemmelse gælder også børn af arbejdsgiverens husstand, som hører til hans familie, når de arbejder med tekniske anlæg, hjælpemidler og materialer, der kan frembyde fare for barnet.

Stk. 2. Til arbejde ved rensning, behandling m.v. af fisk i højsæsonen kan anvendes børn, der er fyldt 10 år, når arbejdet ikke frembyder fare for barnet, jfr. stk. 1, 2. punktum.

Stk. 3. Børn, der ikke er fyldt 14 år eller ikke lovligt udskrevet af skolen, må anvendes til budtjeneste af erhvervsmæssig karakter i indtil 4 timer daglig.

Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for Grønland en højere lavalder end 14 år for anvendelse af unge mennesker ved arbejde, som efter sin beskaffenhed eller de omstændigheder, under hvilke det udføres, er farligt for unge menneskers liv og lemmer, helbred og udvikling eller moral, jfr. § 6, stk. 5.

§ 28. Unge mennesker under 18 år skal have en samlet hvileperiode på mindst 12 timer i døgnet.

Stk. 2. For unge mennesker under 18 år beskæftiget i industrivirksomhed skal hvileperioden indbefatte tidsrummet mellem kl. 22 og kl. 5.

Kapitel 5

TILSYNET

Arbejdstilsynet

§ 29. Tilsynet med overholdelsen af denne lov og de i henhold dertil gældende forskrifter føres af arbejdstilsynet under ledelse af direktøren for arbejdstilsynet.

Stk. 2. Arbejdsministeren udfærdiger efter indhentet betænkning fra ministeren for Grønland regler om, hvem der skal udøve det stedlige tilsyn, og om, hvorledes dette skal udøves.

§ 30. Regelmæssigt tilsyn skal finde sted ved sådanne virksomheder, hvor arbejdet eller de forhold, hvorunder det foregår, kan medføre alvorlige ulykkestilfælde eller sygdom. I andre tilfælde skal tilsyn foretages stikprøvevis, samt når der sker anmeldelse, eller andre særlige forhold giver grund til at antage, at lovgivningen ikke bliver overholdt. Ulykkestilfælde af alvorlig karakter (herunder akutte forgiftningstilfælde) bør så vidt muligt omgående undersøges af tilsynet, jfr. § 32.

Stk. 2. Tilsynspersonalet har mod behørig legitimation til enhver tid adgang til enhver del af de under loven hørende arbejdssteder. Det har ret til at få nødvendige oplysninger af arbejdsgiveren, hans stedfortrædere og arbejderne samt til at forlange nødvendig, tilgængelig dokumentation.

Stk. 3. Tilsynspersonalet må hverken offentligt eller privat give meddelelse om noget forhold vedrørende de tilsynet undergivne arbejdssteder og de der arbejdende personer, som er kommet til dets kundskab under udøvelsen af tilsynstjenesten, og som med rimelig grund kan forlanges hemmeligholdt, medmindre det er forpligtet til at udtale sig. Tavshedspligten gælder også, efter at personalets arbejde i arbejdstilsynet er ophørt.

§ 31. For så vidt tilsynet skønner det nødvendigt for at afværge en overhængende, betydelig fare for arbejdernes eller andres liv eller sundhed, kan det påbyde, at der ufortøvet træffes nødvendige foranstaltninger til imødegåelse af faren, eventuelt at brugen af pågældende tekniske hjælpemiddel eller driften af vedkommende dele af virksomheden standses i det omfang, hvori det er nødvendigt for at afværge faren.

§ 32. Ved arbejdssteder, som er omfattet af denne lov, skal der, medmindre tilsynet finder det unødvendigt, findes en tilsynsbog, hvori tilsynet skal indføre bemærkninger om foretagne inspektioner, de derved fundne mangler og de i den anledning givne påbud, samt om den tidsfrist, inden hvilken disse skal være udført.

Stk. 2. På særlige blade i tilsynsbogen skal virksomheden notere de ulykkestilfælde af ikke helt ubetydelig karakter (herunder akutte forgiftningstilfælde), der overgår de i virksomheden beskæftigede personer, eller alvorlige hændelser, der kunne have medført ulykkestilfælde. Ligeledes skal den anføre, hvilke foranstaltninger der er truffet for at forebygge gentagelser. Ulykkestilfælde, forgiftninger og erhvervslidelser af alvorligere karakter skal tillige straks meddeles til arbejdstilsynet.

§ 33. Arbejderne og deres tillidsmænd har ret til at henvende sig til arbejdstilsynet. Arbejdernes tillidsmænd og sikkerhedsrepræsentanter har ret til at gøre sig bekendt med de påbud, som tilsynet skriftligt har afgivet.

§ 34. Enhver, der vil oprette eller omdanne en virksomhed, der hører under denne lov, er berettiget til at få oplyst, om planen er i overensstemmelse med loven og dens forskrifter.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte de nærmere regler herom samt for samarbejdet mellem direktoratet for arbejdstilsynet og Grønlands tekniske organisation om byggesagers behandling.

§ 35. Påbud afgivet af arbejdstilsynet tilligemed øvrige truffede afgørelser kan inden for 8 uger indbringes for direktøren for arbejdstilsynet.

Stk. 2. Direktørens afgørelser kan inden for 8 uger indbringes for arbejdsministeren, hvis afgørelse er endelig.

Stk. 3. Klagen har opsættende virkning med hensyn til udførelsen af vedkommende påbud, bortset fra påbud vedrørende forhold, der er nævnt i § 31.

Grønlands arbejdsråd

§ 36. Arbejdsministeren bemyndiges til at nedsætte et arbejdsråd for Grønland, hvori arbejdsmarkedets parter og de grønlandske sundhedsmyndigheder skal være repræsenteret. Ministeren kan bestemme, at arbejdsrådets funktioner indtil videre varetages af det grønlandske arbejdsmarkedsråd, der er nedsat af landsrådet med følgende sammensætning: Landsrådets formand som formand, landshøvdingen, skoledirektøren, lederen af den faglige undervisning i Grønland, arbejds- og socialdirektøren samt 1 repræsentant for henholdsvis landsrådet, Grønlandsk Arbejdersammenslutning, Sammenslutningen af fanger- og fiskerforeninger i Grønland, Grønlands tekniske Organisation, Den kgl. grønlandske handel og de private erhvervsorganisationer. Endvidere tilforordnes landslægen i Grønland arbejdsmarkedsrådet i sager, der drejer sig om arbejderbeskyttelse.

Stk. 2. Specialinspektøren for Grønland kan deltage i arbejdsrådets møder uden stemmeret. Arbejdsrådets forretningsgang fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med ministeren for Grønland. Det kan herunder fastsættes, at arbejdsrådet for Grønland i visse tilfælde kan træffe sine afgørelser i et udvalg af rådet.

§ 37. Såvel arbejdsministeren som direktøren for arbejdstilsynet kan høre arbejdsrådet i spørgsmål om arbejderbeskyttelse i Grønland. Arbejdsrådet kan på eget initiativ drøfte sager inden for lovens område og udtale sig om dem såvel over for regeringen som over for arbejdstilsynet. Rådet er navnlig berettiget til over for arbejdsministeren at fremsætte ønsker og forslag vedrørende lovgivningen om arbejderbeskyttelse i Grønland.

Politiet

§ 38. Politiet yder arbejdstilsynet bistand i dets tilsyn med gennemførelsen af denne lov. De nærmere regler for samarbejdet mellem arbejdstilsynet og politiet fastsættes efter forhandling mellem arbejdsministeren og justitsministeren.

Kapitel 6

§ 39. Arbejderbeskyttelseslovene i det øvrige Danmark samt bekendtgørelser, regulativer, anvisninger m.v., udfærdiget med hjemmel i de nævnte love, er vejledende ved administrationen af denne lov, dog med de afvigelser, som følger af de særlige grønlandske forhold.

§ 40. Hvor særlige forhold foreligger, kan arbejdsministeren efter forhandling med ministeren for Grønland tillade lempelser i loven og dens forskrifter. Direktøren for arbejdstilsynet kan tillade lempelser i enkelttilfælde, hvor særlige forhold foreligger.

§ 41. For overtrædelse af denne lov eller de i henhold hertil gældende eller udfærdigede forskrifter, påbud eller forbud kan advarsel eller bøde idømmes.

Stk. 2. Henvendelser til anklagemyndigheden om tiltale foretages af direktøren for arbejdstilsynet.

Stk. 3. Retssager behandles af Grønlands landsret som første instans.

§ 42. Loven træder i kraft d.

Stk. 2. Arbejdsmaskiner, der er taget i brug før lovens ikrafttræden, kan ikke kræves forsynet med bremse før 5 år efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovudkastet

Kapitel 1

Til § 1

Porslaget omfatter principielt hele det område, som dækkes af de 3 danske arbejderbeskyttelseslove af 11. juni 1954: Lov nr. 226 om almindelig arbejderbeskyttelse (hovedloven, fremtidigt kaldt alm. lov), lov nr. 227 om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed samt lov nr. 228 om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri.

Forslaget gælder endvidere som hovedregel for enhver beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste - også beskæftigelse uden for de områder, der er opregnet i alm. lov § 1, stk. 1, litra a - g, hvoraf følger, at samtlige forslagets bestemmelser også omfatter f.eks. alderdoms- og børnehjem, sygehuse, hoteller, skoler, politi- og brandvæsen m.v., hvilke virksomheder ikke er omfattet af samtlige af alm. lovs bestemmelser, jfr. alm. lov § 1, stk. 2. Der er herved tilsigtet en forenkling af reglerne om lovens område, uden at udvidelsen skønnes at have større rækkevidde. Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 24 og § 28.

Forslagets §§ 1 og 2 har deres udgangspunkt i alm. lov § 1, der for overskuelighedens skyld er opdelt i 2 paragraffer, således at § 1 angiver, hvilket område loven som hovedregel omfatter samt en række undtagelser herfra. § 2 omhandler dernæst en række tilfælde, hvor loven har et videre område end angivet i § 1. Opdelingen tilsigter ikke principielle ændringer i forhold til området for alm. lov.

ad § 1, stk. 1, nr. 1 og 2: Svarer til alm. lov § 1, stk. 4, nr. 1 og 2 med sproglige ændringer i nr. 2.

ad § 1, stk. 1, nr. 3: Erstatte alm. lov § 1, stk. 5.

ad § 1, stk. 1, nr. 4 og 5: Svarer til alm. lov § 1, stk. 4, nr. 3, med sproglige ændringer. Ordet "værftsarbejde" forstås i vid betydning, se bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3 til alm. lov (fremsat i folketinget d. 6. marts 1968).

ad § 1, stk. 1, nr. 6; Svarer til alm. lov § 1, stk. 4, nr. 4, med tilføjelse af "jagt", der bør falde uden for arbejderbeskyttelsesloven også i de tilfælde, hvor jagten drives erhvervsmæssigt i en arbejdsgivers tjeneste.

ad § 1, stk. 1, nr. 7: Svarer til alm. lov § 1, stk. 4, nr. 5. Ordet "luftfartstjeneste" forstås snævert som kun omfattende selve luftfartstjenesten, derimod ikke arbejde i forbindelse hermed i hangarer, på værksteder, kontorer osv.

ad § 1, stk. 2: Formuleringen tilsigter at muliggøre, at såvel den almindelige arbejderbeskyttelseslovs regler som grønlandske eller udenlandske regler kan bruges, eventuelt kombineres.

ad § 1, stk. 3: Bestemmelsen giver arbejdsministeren bemyndigelse til at regulere udførelse af hjemmearbejde - jfr. alm. lov § 4.

Til § 2

Erstatte alm. lov § 1, stk. 2, c.

Til § 3

Svarer uændret til alm. lov § 5. Arbejdsgiveren er ansvarlig for, at vejledninger gives på et sprog, som arbejderne forstår.

Til § 4

Svarer til alm. lov § 3, stk. 1-4. Ændringerne i stk. 1 og 4 er redaktionelle.

Til § 5

Svarer til alm. lov § 6, stk. 1-3 (med udeladelse af "eller på det dertil anordnede sted" i stk. 3), samt til § 3, stk. 6.

Kapitel 2

Den foreslåede omgruppering af bestemmelserne i forhold til alm. lov tilsigter at placere de væsentligste farekilder forrest.

Til § 6

Svarer til alm. lov § 19 med sproglige ændringer.

Til § 7

Svarer til alm. lov § 20, 1. punktum, med sproglige ændringer.

Til § 8

Svarer til alm. lov § 22, stk. 1-2 og 4, med sproglige ændringer i forslagetets stk. 3. For arbejdsmaskiner, som er i brug ved lovens ikrafttræden, gives der en frist på 5 år, inden kravet om bremseanordning kan gøres gældende, jfr. forslagetets § 42, stk. 2, og § 4 i ændringsforslag til alm. lov.

Til § 9

Svarer til alm. lov § 23 med en enkelt sproglig ændring.

Til § 10

Stk. 1: Svarer til alm. lov § 24, stk. 1, med en enkelt sproglig ændring.

Stk. 2: Forslaget tilsigter at smidiggøre kravene til kedelpasserens kvalifikationer ved at overlade ansvaret for bedømmelsen heraf til arbejdsgiveren. Bestemmelsen kan suppleres med forskrifter efter forslagetets § 16, nr. 2.

Til § 11

Svarer uændret til alm. lov § 25.

Til § 12

Stk. 1 og 2: Svarer til alm. lov § 26 med indskydelse i stk. 1 af "pramme" og i stk. 2 af "trucks og pramme". Transport ved hjælp af hundeslæder vil også være omfattet af forslaget.

Stk. 3: Svarer til arbejdsministeriets bekendtgørelse af 18. maj 1965 om regulativ for lastning og losning af skibe § 8 med sproglige ændringer.

Til § 13

Svarer til alm. lov § 27. I stk. 1 er "jordmasser" erstattet af "jord eller sten", og i stk. 2 er der sket en tilføjelse af "miner" samt en enkelt sproglig ændring. Der påtænkes ikke udarbejdet særlige regler for arbejde i miner, men tilsynet bør i stedet kontrollere, om de gængse udenlandske regler følges.

Til § 14

Svarer til alm. lov § 27 A, stk. 1 og 2, med udeladelse af ordene "de pågældende" i stk. 1 og "arbejder" i stk. 2.

Til § 15

Svarer til alm. lov § 16, stk. 1-3, med sproglige ændringer. Alm. lov § 16, stk. 4-6, anses for dækket af forslagets § 3.

Til § 16

Svarer til alm. lov § 29 med indskydelse af "kraner" i nr. 1 samt en bestemmelse om installation af elektricitet, flaskegas o.lign. i et nyt nr. 4. Sidstnævnte bestemmelse tilsigter at skabe fornøden hjemmel for at kræve, at sådanne installatører skal have aflagt en prøve, der svarer til den, der kræves for at opnå autorisation her i landet. Enkelte sproglige ændringer og tilretninger er foretaget i første led samt i nr. 1 og nr. 3.

Til § 17

Svarer til alm. lov § 17, stk. 1-5, med geografiske tilretninger for så vidt angår Grønland. Ændringerne i stk. 1 og 5 er sproglige.

Kapitel 3

Til § 18

Kravene til indretning af arbejdslokaler er gjort afhængige af lokalernes alder, således at forslaget's stk. 1 omhandler lokaler, der er opført efter lovens ikrafttræden, stk. 2 giver mulighed for lempelse for små virksomheder, medens stk. 3 omhandler lokaler, der er opført før lovens ikrafttræden.

ad stk. 1; Der har inden for udvalget været betænkeligheder ved at lovfæste almindelige standarder for erhvervsbyggeri i Grønland, da kravene vil kunne bevirke en forhøjelse af de i forvejen meget store byggeomkostninger. Der har dog været enighed om, at de foreslåede regler i § 18, stk. 1, må anses rimelige og forsvarlige, idet udvalget i denne forbindelse henviser til den mulighed for at tillade lempelse, som forslaget's § 40 giver.

Forslaget medtager kun en del af de tilsvarende bestemmelser i alm. lov § 13, stk. 1, idet det er tanken, at de øvrige bestemmelser kan gennemføres administrativt i kraft af § 39, jfr. § 3, efterhånden som udviklingen tilsiger det.

Med hensyn til de enkelte numre i stk. 1 bemærkes følgende:

ad nr. 1: Svarer til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 1, idet dog bestemmelsen om drivværk under loftet er udeladt.

ad nr. 2: Svarer til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 2, med en enkelt sproglig ændring.

ad nr. 3: Svarer til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 3, med sproglige ændringer.

ad nr. 4: Svarer til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 4, 1. punktum - se

i øvrigt foran under bemærkninger ad stk. 1 om administrativ gennemførelse.

ad nr. 5: Svarer uændret til § 13, stk. 1, nr. 5.

ad nr. 6; Svarer til § 13, stk. 1, nr. 12, 1. og 2. punktum, med indskydelse af "fornødne" foran "passende spiserum". Sidste punktum i alm. lov § 13, stk. 1, nr. 12, er udeladt, da det sigter til bestående bygninger.

ad nr. 7: Aftrædelsesrum mangler ved mange grønlandske virksomheder, og bestemmelsen tilsigter at kræve dem indrettet i nybygninger - eventuelt i form af tørklosetter.

ad nr. 8: Svarer uændret til § 13, stk. 1, nr. 22. Kravet om "forsvarligt indrettede sovesteder", der omfatter såvel faste som midlertidige indkvarteringssteder, må afgrænses ud fra det økonomisk rimelige samt hensynet til den almindelige boligstandard i Grønland. Også et telt kan efter omstændighederne være et forsvarligt indrettet sovested.

Bestemmelsen finder kun anvendelse, hvor arbejdsstedet ligger så afsides eller isoleret, at arbejderne ikke uden videre kan skaffe sig ophold for natten.

ad stk. 2; Små virksomheder bør principielt ikke stille de ansatte ringere med hensyn til sundheds- og velfærdsforanstaltninger end større virksomheder, men forslaget giver dog mulighed for en smidig administration efter arbejdstilsynets skøn.

ad stk. 3: Forslaget tilsigter at skabe en administrativt håndterlig regel, der giver mulighed for at kræve forbedringer, f.eks. i tilfælde af, at lokalerne (eller virksomheden) skifter ejer, uden at kravene må vanskeliggøre den igangværende overdragelse af offentlig virksomhed til private. Bestemmelserne om belysning og sovesteder bør være opfyldt uanset lokalernes alder.

Til § 19

Ud over beskæftigelse på arbejdspladser, der hører under alm. lov § 14 og § 15 her i landet, kan bestemmelsen finde anvendelse på beskæftigelse ved opførelse af stationer på indlandsisen samt vejstationer.

Til § 20

ad stk. 1: Svarer ~~uændret~~ til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 11, 1. og 2. punktum. Bestemmelsen vil normalt ikke give hjemmel for et krav om, at arbejdsgiveren skal stille varmt tøj til rådighed for de beskæftigede.

ad stk. 2: Svarer til alm. lov § 28, stk. 1, 1. punktum, med redaktionelle ændringer.

ad stk. 3: Svarer til alm. lov § 13, stk. 1, nr. 11, sidste punktum, samt § 28, stk. 2.

ad stk. 4: De komplicerede bestemmelser i alm. lov § 13, stk. 1, nr. 11, og § 28, stk. 1, om afholdelse af udgifter til særligt arbejdstøj og beskyttelsesmidler foreslås erstattet af en bemyndigelse til arbejdsministeren til at fastsætte nærmere regler herom. Sidste led i stk. 4 svarer til alm. lov § 28, stk. 3.

Til § 21

Svarer til alm. lov § 18, stk. 1, med udeladelse af "direktøren for" i 2. punktum. Forslaget medtager ikke § 18, stk. 2, i alm. lov, da bestemmelsen om kursus i nødhjælp skønnes vanskelig at gennemføre i Grønland.

Til § 22

Forslaget tilsigter at muliggøre en smidig udformning af regler for lægeundersøgelse, jfr. alm. lov § 9 og § 41 om lægeundersøgelse af henholdsvis voksne og personer under 18 år. En direkte overførelse af bestemmelserne i § 41 til Grønland skønnes ikke heldig, bl.a. fordi de pågældende arbejdere meget hyppigt skifter arbejdsplads.

Bestemmelserne kan tænkes lempet således, at 1) der kun kræves lægeerklæring ved den første ansættelse, 2) erklæringen kun skal udtale sig om, hvilke arbejder den unge er uegnet til, 3) arbejdsgiverens frist for højes fra 4 til 8 uger, hvorved de meget kortvarige beskæftigelser ikke omfattes af kravet om lægeundersøgelse. Lægeattesterne tænkes eventuelt afleveret til arbejdsanvisningskontorerne.

Det bemærkes, at lægebehandling er gratis i Grønland, og at der alle-

rede er gennemført lægeundersøgelse af arbejdere beskæftiget i den finere fiskeindustri.

Til § 23

Forslaget indeholder i stk. 1 en generel regel om sikkerhedsrepræsentanter, medens stk. 2 omhandler oprettelse af sikkerhedstjeneste i virksomheder, der frembyder særlig fare, jfr. alm. lov § 59, stk. 7. Det bemærkes, at grønlandske statsvirksomheder har tillidsmænd i samme omfang som i Danmark, og at tillidsmandsordningen har hjemmel i overenskomst med GAS. Ved udformningen af de nærmere regler om sikkerhedsrepræsentanter og sikkerhedstjeneste, jfr. stk. ~5, må det tages i betragtning, at der under arbejdsrådet er nedsat et udvalg, som skal ajourføre og koordinere bekendtgørelserne af 25. marts 1955 og 12. juni 1958 om henholdsvis sikkerhedsrepræsentanter og sikkerhedstjeneste.

Kapitel 4

Til § 24

Indledningsvis bemærkes, at bestemmelsen om hvileperiode også omfatter f.eks. alderdoms- og børnehjem, sygehuse, hoteller, skoler, politi- og brandvæsen m.v. - se foran under bemærkningerne til § 1. Arbejdstilsynet kan dog give tilladelse til nødvendige lempelser, jfr. § 25, stk. 1, nr. 3j og bemærkningerne hertil.

ad stk. 1; Svarer til alm. lov § 31, stk. 1.

ad stk. 2, nr. 1 og 2: Det er nødvendigt for den grønlandske fiskeindustri og bygge- og anlægsvirksomhed, at den korte sommersæson kan udnyttes bedst muligt.

ad stk. 2, nr. 3 og 4: Svarer til alm. lov § 31, stk. 2, nr. 1 og 2.

ad stk. 2, nr. 5: Erstatte alm. lov § 31, stk. 3. Yderligere lempelse af kravet om hvileperiode kan eventuelt tillades efter § 25. Se bemærkningerne hertil.

ad stk. 2, nr. 6: Lov nr. 228 af 11. juni 1954 indeholder ikke regler om hvileperiode inden for landbrug her i landet. Den foreslåede lem-

pelse i kravet om hvileperiode på 11 timer kan navnlig have betydning for fåre- og renavl i Grønland.

Det tilføjes, at udvalget ikke har fundet det nødvendigt at overføre bestemmelserne i alm. lov § 31 om bagerier (forbud mod natarbejde i bagerier og undtagelserne herfra samt hjemmeltil nedsættelse af hvileperioden til 8 timer i visse undtagelsestilfælde) til Grønland. Der er herved lagt vægt på, at restriktionerne er under afvikling i Danmark.

Til § 25

Denne paragraf omhandler - ligesom alm. lov § 52 - de tilfælde, hvor tilsynet kan dispensere (i modsætning til lovmæssige undtagelser i § 24, stk. 2) fra kravet om hvileperiode. Hvor betingelserne i § 25 er opfyldt, f.eks. i tilfælde af presserende lastning og losning, vil dispensationen også kunne tillade afvigelse fra hvileperioden på 8 timer efter § 24, stk. 2.

Det er fundet hensigtsmæssigt at give det stedlige arbejdstilsyn hjemmel til at meddele dispensation fra § 24 også i de tilfælde, hvor dispensation efter alm. lov § 32, stk. 2, kun kan gives af direktøren for arbejdstilsynet. Den ændrede formulering tilsigter i øvrigt at give en klarere opdeling i tilfælde, der er forudseelige og altså kræver en forudgående, men ikke nødvendigvis skriftlig, ansøgning, samt i tilfælde (jfr. stk. 1, nr. 1 og 2), der er akutte, og hvor en efterfølgende meddelelse er tilstrækkelig. I stk. 1, nr. 3, ^{er} indføjet "særlige arbejdsområder", der bl.a. tager sigte på at tillade nødvendige afvigelser fra kravet om hvileperiode ved virksomhed af almennyttig karakter, såsom sygehuse og plejeanstalter, politi- og brandvæsen m.v.

Til § 26

ad stk. 1: Forslaget tilsigter at smidiggøre og forenkle reglerne i alm. lov § 34 - § 36 om helligdagsarbejde i overensstemmelse med Grønlands særlige klimatiske og erhvervsmæssige vilkår. Formuleringen "tilfredsstillende et samfundsbehov" sigter til områder som nævnt i alm. lov § 34, stk. 2, nr. 1-4, m.fl., medens "bevare værdier" f.eks. sigter til behandling af store fiskefangster eller nødvendigt landbrugsarbejde.

Såfremt særlige forhold i øvrigt skulle tale for en fravigelse af forbudet mod helligdagsarbejde, vil en sådan kunne ske med hjemmel i forslaget § 40.

ad stk. 2: Svarer til alm. lov § 5, 1. punktum.

Til § 27

ad stk. 1: Svarer til alm. lov § 38, stk. 1, med ændringer, der tilsigter at tydeliggøre indholdet.

ad stk. 2: Grønlandske børn er fra 10 års alderen og opefter i et vist omfang beskæftiget med rensning og behandling af fisk, dog således at beskæftigelsen fortrinsvis finder sted i sommerferien og fortrinsvis på mindre pladser, hvor egentlige fiskeindustrianlæg ikke findes. Denne beskæftigelse, der er i dyb overensstemmelse med skik og brug i landsdelen, er det fundet ønskeligt og nødvendigt fortsat at tillade, idet det forudsættes, at børnene ikke bliver overanstrengte eller udsat for ulykkesrisiko.

ad stk. 3: Svarer til alm. lov § 38, stk. 2, med visse ændringer, herunder en forhøjelse af den tilladte budtjeneste til 4 timer daglig. Forhøjelsen er begrundet i budtjenestens omfang i Grønland.

ad stk. 4: Svarer til alm. lov § 38, stk. 5, og anses tillige at gøre en bestemmelse svarende til alm. lov § 8, nr. 1, overflødig.

Som et anvendelsesområde, specielt for Grønland, bemærkes, at hjemmelen bør anvendes til at sikre overholdelse af ILO konvention nr. 123 om minimumsalder for adgang til beskæftigelse ved underjordisk arbejde i miner, hvorefter minimumsalderen i intet tilfælde må være under 16 år. Det tilføjes, at ifølge overenskomst af 14. juni 1967 med GAS om kulbruddet i Qutdligssat må arbejdere under 16 år ikke beskæftiges i selve minen.

Til § 28

ad stk. 1: Medens hvileperioden for voksne arbejdere normalt er 11 timer, jfr. forslaget § 24, stk. 1, udgør den for unge under 18 år 12 timer i døgnnet, hvilket er i overensstemmelse med alm. lov § 4j5. Det bemærkes, at forslaget også omfatter unge beskæftiget på f.eks. alderdoms- og børnehjem, sygehuse m.v. samt i laboratorier - i modsætning til her i lan-

det, hvor de nævnte virksomheder ikke kan henføres til noget af numrene i alm. lov § 43, stk. 1. Bestemmelsen omfatter endvidere landbrug - ligeledes i modsætning til her i landet, hvor lov nr. 228 af 11. juni 1954 ikke har en tilsvarende bestemmelse.

ad stk. 2: På baggrund af de særlige lysforhold, der findes i Grønland, har der inden for arbejdsgruppen været betænkelighed ved nærmere at fastlægge tidspunktet for hvileperioden. Den foreslåede bestemmelse tilsigter imidlertid at opfylde ILO konvention nr. 6 af 1919 om unge menneskers anvendelse til natarbejde i industrien, og den ligger endvidere inden for, hvad der nu er aftalt ved overenskomst. Ifølge overenskomst af 14. juni 1967 mellem GAS og ministeriet for Grønland vedrørende faglærte og ufaglærte arbejdere i Grønland må arbejdere under 18 år ikke arbejde på skiftehold, og deres normale arbejdstid må ikke forskydes ud over kl. 18.

Vedrørende beskæftigelse af børn og unge mennesker bemærkes i øvrigt, at de efter forslaget kan udføre helligdagsarbejde i samme omfang som voksne, jfr. § 2.6, idet børnenes arbejdskraft er af væsentlig betydning ved behandlingen af fiskefangster i travle perioder.

Kapitel 5

Til § 29

ad stk. 1; Svarer til alm. lov § 47, stk. 1, 1. punktum, med tilretninger, for så vidt angår Grønland. Med "gældende forskrifter" sigtes såvel til allerede udstedte som fremtidige bekendtgørelser m.v. med hjemmel enten i lov om alm. arbejderbeskyttelse m.v. eller i lov om arbejderbeskyttelse i Grønland.

ad stk. 2; Ved overvejelserne om organiseringen af det stedlige arbejdstilsyn i Grønland har arbejdsgruppen lagt vægt på følgende momenter:

1. Et tilsyn, der baseres på, at tilsynsførende udsendes her fra landet og foretager inspektioner på rejser rundt i Grønland, vil være for dyrt og utilstrækkeligt. Det må derimod forudses, at en fabrikinspektør tillige skal være specialinspektør for Grønland med den opgave at støtte og instruere et stedligt tilsyn samt følge dettes arbejde op, f.eks. ved inspektion af større arbejdspladser.

2. For at være effektivt bør det stedlige tilsyn varetages af kvalificerede personer, der bor på stedet. Ved bedømmelsen af de nødvendige kvalifikationer må vægten lægges på, om de pågældende har uddannelse som maskinmester eller tilsvarende uddannelse.

3. Ved opbygningen af tilsynet må det tilstræbes ikke at forøge den administrative sektor i Grønland.

4. Spørgsmålet om, hvem der nærmere kan tænkes udpeget til at udøve det stedlige tilsyn, har foruden i arbejdsgruppen været drøftet med GTO's chef, direktør Gunnar P. Rosendahl. GTO's standpunkt har været, at GTO var villig til at udføre tilsynet ved sine elværksbestyrere på arbejdsministeriets vegne og under kontrol af direktoratet for arbejdstilsynet, idet den rejsende specialinspektør dog ikke skulle kunne påtale eventuelle fejl eller mangler på stedet. Derimod har GTO ikke ønsket at stille sine elværksbestyrere direkte til rådighed for direktoratet for arbejdstilsynet under udøvelsen af tilsynet, da et sådant ekstra tjenesteforhold erfaringsmæssigt kunne medføre komplikationer.

For direktoratet for arbejdstilsynet har det afgørende været at få udpeget de bedst kvalificerede personer.

Et forslag om, at et grønlandsk organ, f.eks. arbejdsmarkedsrådet, kunne afgive indstilling til direktøren for arbejdstilsynet om beskikkelse af de stedlige tilsynsførende, har herefter vundet tilslutning i gruppen.

Arbejdsgruppen har fundet det rigtigst at overlade afgørelsen af spørgsmålet om udøvelsen af det stedlige arbejdstilsyn til de 2 ressortministre; arbejdsgruppen har herved også lagt vægt på, at der derved åbnes mulighed for smidigt at indpasse tilsynet i den administration, som til enhver tid findes i Grønland.

Til § 30

ad stk. 1: Svarer uændret til alm. lov § 50, stk. 1.

ad stk. 2; Svarer til alm. lov § 53, stk. 1, i forkortet form. Betegnelsen "stedfortrædere" omfatter også værkførere og funktionærer.

ad stk. 3; Svarer til alm. lov § 53, stk. 3, 2. og 3. punktum, med enkelte sproglige ændringer.

Til § 31

Svarer uændret til alm. lov § 55, stk. 1. Alm. lov § 55., stk. 2, er ikke medtaget i forslaget, da bestemmelsen skønnes dækket af forslagets § 15, stk. 1, 3. punktum.

Til § 32

ad stk. 1; Svarer til alm. lov § 54, stk. 1, 1. punktum, med enkelte sproglige ændringer. Der har i udvalget været fremført betænkeligheder ved at indføre ordningen med tilsynsbøger i Grønland, hvor man har dårlige erfaringer med bøger af denne art, f.eks. brandsynsbøger.

Da bøgerne dels giver mulighed for en vis efterfølgende kontrol med de tilsynsførendes inspektioner, dels giver virksomhedens tillidsmænd en bekvem adgang til at gøre sig bekendt med tilsynets påbud, har man dog ment, at deres tilstedeværelse kan være praktisk, og i modsat fald har tilsynet mulighed for at undlade at forlange en tilsynsbog.

ad stk. 2; Svarer til alm. lov § 54, stk. 2, med tilretninger i slutningen, for så vidt angår Grønland.

Til § 33

Udformet på grundlag af alm. lov § 50, stk. 2, 3. punktum, samt § 54, stk. 3. Såfremt der i private virksomheder ikke findes tillidsmænd (eller sikkerhedsrepræsentanter), må den i 2. punktum nævnte ret tilkomme arbejderne. Bestemmelsen i alm. lov § 50, stk. 2, sidste punktum, om, at henvendelser fra arbejderside til tilsynet skal behandles strengt fortroligt, udskydes til instruks for udøvelsen af tilsynet.

Til § 34

ad stk. 1; Svarer til alm. lov § 11, stk. 1, 1. punktum, med sproglige ændringer.

ad stk. 2; Direktoratet for arbejdstilsynet ønsker ikke at få samtlige byggesager forelagt, men kun mere specielle sager. Herudover påregnes det, at GTO, samtidig med den brandtekniske behandling af byggesager, tillige

påser, at de almindelige arbejderbeskyttelsesmæssige krav er overholdt, samt at direktoratet udarbejder en vejledning til brug herfor.

Til § 35

Svarer til alm. lov § 56, stk. 1-3, bortset fra forlængelse af de givne tidsfrister - der svarer til ankefristerne efter lov om rettens pleje i Grønland - samt sproglige ændringer.

Til § 36

Erstatter alm. lov § 61. Det anses for betydningsfuldt, at der skabes et stedligt organ, som arbejdsministeren og direktøren for arbejdstilsynet kan støtte sig til ved gennemførelsen af loven.

Til § 37

Svarer til alm. lov § 62, stk. 1, med geografiske og sproglige ændringer.

Til § 38

Svarer til alm. lov § 70, 1. led samt sidste punktum. En overførelse af de øvrige bestemmelser i § 70 om politiets bistand ved specielle tilsynsopgaver skønnes ikke at være af betydning.

Kapitel 6

Til § 39

Det må forudses, at det bliver en opgave for specialinspektøren for Grønland at skønne over, i hvilket omfang den grønlandske arbejderbeskyttelseslov skal udbygges med den gældende og fremtidige arbejderbeskyttelseslovgivning her i landet, samt at vejlede det stedlige tilsyn herom.

Til § 40

Svarer til alm. lov § 12 med sproglige ændringer og tilretninger.

Til § 41

ad stk. 1; Erstatte alm. lov § 71, stk. 1. Med "gældende forskrifter" sigtes til det kompleks af regler, der allerede gælder i Danmark - enten med hjemmel i alm. lov eller forblevet i kraft som følge af alm. lov § 77, stk. 2.

Ifølge kriminallov for Grønland kan retten træffe bestemmelse om idømmelse af bl.a. advarsel eller bøde, også for så vidt angår overtrædelse af særlovgivningen. Formuleringen "advarsel eller bøde" er endvidere i overensstemmelse med bl.a. lov nr. 72 af 29. marts 1957 om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland.

ad stk. 2: Svarer til alm. lov § 71, stk. j5.

ad stk. 3: Det er fundet hensigtsmæssigt at lade sager om overtrædelse af loven behandle af Grønlands landsret som 1. instans, hvilket f.eks. også er tilfældet i bekendtgørelse nr. 223 af 3. juni 1967 om erhvervs-mæssig fangst, fiskeri og jagt i Grønland.

Til § 42

ad stk. 1; Svarer til alm. lov § 75, stk. 1. Udvalget henstiller, at loven først træder i kraft efter en frist, der passende kan sættes til 1 eller $1\frac{1}{2}$ år efter stadfæstelsen.

ad stk. 2; Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 8.

Områdets historiske udvikling

1. Før 1950 fandtes der ingen udtrykkelige regler i Grønland om arbejdsstedernes indretning eller om maskinbeskyttelse, men staten bestræbte sig på at overholde de regler, der gjaldt her i landet i de industrielle virksomheder, den drev i Grønland. Derimod fandtes der i bekendtgørelse af 27. februar 1948 om betaling for dagleje m.v. i Grønland visse regler om arbejdstid, om børns arbejde samt om unge mænds og kvinders anvendelse ved hårdt legemligt arbejde; regler, som vanskeligt kunne overholdes.

2. Ifølge Grønlandskommissionens betænkning fra 1950 findes der særlig anledning til at gennemføre arbejderbeskyttelsesregler i Grønland under hensyn til, at de grønlandske arbejdere på grund af de særlige naturforhold er udsat for store risici. Man bør have for øje, at arbejderbeskyttelseslovgivningen også bør finde anvendelse i Grønland, dog naturligvis med rimelig hensyntagen til de særlige grønlandske forhold. Man finder, at GTO formentlig vil være velegnet til at føre tilsyn med overholdelse af gældende arbejderbeskyttelsesregler.

3. Rapport afgivet af underdirektør Leo Laursen og kontorchef Sehested Rasmussen, direktoratet for arbejdstilsynet, efter en rejse i Grønland i 1952. Denne rejse blev foretaget efter et ønske fra grønlandsministeriet for at undersøge spørgsmålet om muligheden for indførelse af en efter grønlandske forhold afpasset arbejderbeskyttelseslovgivning.

Rapporten konkluderer, at mekaniseringen af Grønland er så vidt fremskreden, at et organiseret maskintilsyn må findes påkrævet. Der tiltrænges endvidere regler for arbejdsstedernes indretning, og en kontrol her-

med må begynde allerede ved planlægningen af virksomhederne. Udøvelsen af tilsynet bør ifølge rapporten placeres direkte under direktoratet for arbejdstilsynet, hvorimod en placering under grønlandsministeriet skønnes uheldig af en række forskellige grunde. Det stedlige maskintilsyn foreslås varetaget af en lokal maskinkyndig person, formentlig elværksbestyreren, efter forskrifter, der udarbejdes af direktoratet for arbejdstilsynet. Erhvervsvirksomheder foreslås underlagt et direkte tilsyn af direktoratet for arbejdstilsynet, som 1 gang årlig sender en fabrikinpektør eller ingeniør til Grønland. Besigtigelse af dampkedler og godkendelse af byggeplaner foreslås henlagt til direktoratet for arbejdstilsynet.

GTO fortsætter herefter sin tilsynsvirksomhed og foretager herunder forskellige forbedringer og ændringer i overensstemmelse med rapportens henstillinger, og GTO opretholder stadig forbindelse med arbejdstilsynet og modtager herfra forskellige instruktioner om diverse tekniske forhold. I starten udøves dette tilsyn af GTO's maskinsektion, men tilsynet overgår senere til GTO's brandsektion. (Om gennemførelsen af denne tilsynsvirksomhed henvises der til bilag 2).

4. Et landsrådsmedlem henstiller i 1958 til Landsrådet, at den danske lov om almindelig arbejderbeskyttelse og loven om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorfagene sættes i kraft i Grønland. Formanden udtaler, at spørgsmålet er vanskeligt, men da de fleste af de virksomheder, der kan komme på tale, ejes af staten, har man herigennem mulighed for i praksis at sikre reglernes overholdelse. Man kan betinge ydelse af erhvervslån af, at maskinerne er i nogenlunde overensstemmelse med de krav, der stilles her i landet.

5. Betænkning afgivet af Grønlandsudvalget af 1960 omtaler ikke spørgsmålet, der ikke var medtaget i kommissoriet.

6. Lov nr. 166 af 12. maj 1965 om mineralske råstoffer i Grønland indeholder i § 24 følgende bestemmelse:

"Ministeren for Grønland kan i de i foranstående bestemmelser omhandlede tilladelser og koncessioner fastsætte, at der ved indretning af arbejdssted og produktionsmidler samt ved tilrettelæggelse af arbejdsprocesser skal drages omsorg for, at de beskæftigede er tilbørligt værnet mod ulykkestilfælde og sundhedsskadelig påvirkning. Det kan endvidere fastsættes, at det ved indstruktion og rimeligt tilsyn skal sikres, at arbejdet udføres på forsvarlig måde under hensyn til ulykkes- og sundhedsrisikoen. Ministeren for Grønland kan fastsætte nærmere

regler til gennemførelse af fornødent tilsyn med overholdelse af foranstående vilkår."

Minelovskommissionen for Grønland udtaler herom i sin betænkning fra 1963, at det herefter er tanken, at ministeren for Grønland ved administrationen af den nævnte bemyndigelse skal forhandle med arbejdsministeren, således at det administrative og tekniske apparat, som er til rådighed her i landet, herunder direktoratet for arbejdstilsynet, i det anførte omfang kan finde tilsvarende anvendelse i Grønland.

Redegørelse for Ministeriet for Grønlands nuværende

varetagelse af arbejdstilsynsopgaver i Grønland

1. Leverandøranmeldelser

Det er aftalt med leverandørerne, at anmeldelser på normal vis sendes til arbejdstilsynet.

1.1 Dette gælder for:

elevatorer, kraner, trykluftbeholdere og andre beholdere med luftarter under tryk, kraftmaskiner, køleanlæg og dampkedler. Arbejdstilsynet kontrollerer anmeldelsen og det pågældende anlæg og videresender anmeldelsen til ministeriet med eventuelle bemærkninger påført.

Det er derefter ministeriets (Grønlands tekniske Organisation's) opgave at varetage den funktion, der her i landet udøves af tilsynskredsene.

1.2 Følgende udføres:

Elevatorer

Der foretages en årlig faldprøve og opsættes en kontrolblanket i elevatorstolen (kopi af den her i landet benyttede blanket, idet der dog er anført Ministeriet for Grønland).

Desuden foretages et månedligt eftersyn.

De nævnte opgaver varetages af elværksbestyreren.

Kraner

Før kranen tages i brug i Grønland, foretages en prøvebelastning.

Kranen tilses ikke senere regelmæssigt.

Opgaven varetages af elværksbestyreren.

Trykluftbeholdere m.m.

Den her i landet foreskrevne trykprøve og besigtigelse foretages ikke regelmæssigt i Grønland.

Der findes adskillige beholdere, der ikke har været trykprøvet inden for de sidste 8 år.

Kraftmaskiner

Anmeldelse af kraftmaskiner tjener først og fremmest det formål at orientere arbejdstilsynet om det aggregat, der skal drives af kraftmaskinen, således at det kan -checkes, om aggregatet er forsvarligt indrettet og kraftoverføringer forsvarligt inddækket. Med den størrelse, byerne har nu, er elværksbestyreren orienteret om, hvad der findes af sådanne aggregater i byen.

Det er imidlertid ikke pålagt elværksbestyreren at udføre ovennævnte kontrol, hvorfor kontrollen har et tilfældigt præg og afhænger af den enkelte elværksbestyrers initiativ.

Køleanlæg

Der foretages ved elværksbestyrerens foranstaltning tæthedsprøve, før et anlæg tages i brug.

Der foretoges endvidere tidligere ved servicemaskinmester et regelmæssigt eftersyn af statens anlæg. Dette er imidlertid ophørt pr. 1. januar 1965, hvor servicemaskinmesteren overgik til andet arbejde.

Dampkedler

Hovedsyn foretages så godt som altid af inspicerende fra København. I enkelte tilfælde har hovedsyn dog været udført af skibsmaskinmester fra Den kongelige grønlandske Handels skib eller lokalt charretret skib.

I maj-juni 1964 har GTO's sektionsingeniør O. Bentzen og afdelingsingeniør H. Krøgholt Pedersen fra Dansk Kedelforening foretaget inspektionsrejse til byerne: Holsteinsborg, Sukkertoppen, Godthåb og Narssaq og her udført arbejdstilsynsmæssigt eftersyn på i alt 9 kedelanlæg.

I oktober og november 1967 har maskinmester Erik Nielsen, Dansk Kedelforening, for GTO berejst byerne: Jakobshavn, Christianshåb, Egedesminde, Holsteinsborg og Sukkertoppen og her udført arbejdstilsynsmæssigt eftersyn på i alt 20 kedelanlæg.

Betjeningspersonalet er ikke af den her i landet foreskrevne kvalitet.

For at forbedre dette forhold har der i 1965, 1966 og 1967 i samarbejde med Uddannelsesrådet for Grønland været afholdt kursus på Teknologisk Institut for grønlandske varmemestre og kedelpassere.

2. Projektgennemgang

GTO's brandsektion foretager en brandteknisk bedømmelse af stort set samtlige byggeprojekter, før de bringes til udførelse i Grønland.

- 2.1 Samtidig med denne brandtekniske gennemgang har man påset, at værksteder, fiskeindustri anlæg, butikker m.v. er blevet udstyret med bad og toiletrum, omklædningsrum og kantiner. Man har ved indretningen af disse faciliteter benyttet de her i landet anvendte regler.
- 2.2 Endvidere har man påset, at kedelrum er indrettet sikkerhedsmæssigt korrekt, og at der etableres forsvarlige udgangsforhold fra arbejdslokaler. For disse sidstnævnte forhold er der en vis overlappning imellem arbejdstilsyn og brandmyndighed, hvorfor det også forekommer praktisk, at den brandtekniske og den arbejdstilsynsmæssige gennemgang af byggeprojekter foregår i samme afdeling.
- 2.3 På grund af den manglende lovhjemmel kan man kun være sikker på, at de stillede krav bliver opfyldt for statsbyggeri eller statsfinancier et byggeri. Dette forhold har først fået væsentlig betydning i de seneste år, hvor det private byggeri er tiltaget. For fiskeindustri anlægs vedkommende har GTO's brandsektion truffet den aftale med Fiskeriministeriets Industritilsyn, at industritilsynet medtager de af GTO stillede krav om folkerum m.v. som betingelse for udstedelse af autorisation.

3. Arbejdspladser

For arbejdspladser, der drives af GTO eller af private firmaer, der udfører arbejde for GTO, er der udsendt følgende bestemmelser:

3.1 Byggepladser:

3.1.1 Bekendtgørelse om regler for jordarbejde og

3.1.2 Bekendtgørelse om regulativ for byggevirksomhed (1. del)

Det kniber dog meget at få regulativernes bestemmelser overholdt.

Endvidere er der udsendt:

3.1.3 Anvisninger om brugen af transportable stiger

3.1.4 Anvisninger for transportable stilladser

3.1.5 GTO-cirkulære om brug af sikkerhedshjelme

3.1.6 Udkast til regler for indretning og placering af sprængstofmagasiner, men derimod ikke regler for afhentning og behandling af sprængstoffer.

GTO anvender kun øvede minører, og disse videreuddannes i stort omfang på sprængningskurser i Sverige.

Det skal dog bemærkes, at den væsentligste del af anlægsarbejderne (herunder sprængningsarbejder) i Grønland udføres af udsendte entreprenørfirmaer med egne folk.

3.2 Værksteder, stenbrud og andre arbejdspladser:

3.2.1 Arbejdsmaskiner (rundsage, drejebænke m.v.) er af leverandøren forsynet med de i den hjemlige lovgivning foreskrevne sikringsorganer m.v.

Der mangler regelmæssig kontrol i Grønland af, at sikringsorganerne forefindes og vedligeholdes, samt at sikringsorganerne ændres, såfremt de i love og bestemmelser nedfældede krav ændres.

3.2.2 Der er udsendt påbud om, at der i værkstederne skal forefindes slibebriller, svejsebriller og arbejdshandsker.

3.2.3 Bekendtgørelse om slibemaskiner og slibeskiver er udsendt.

3.2.4 Endvidere er der til stenbruddene udsendt støvmasker samt givet besked om silikosefaren.

Til GTO's værksteder og kontorer er der desuden udsendt arbejdstilsynets forbindingskasse.

4. Oplysning og propaganda

4.1 Der er til ophængning i værksteder og på arbejdspladser udsendt et antal af Arbejderbeskyttelsesfondets sikkerhedsplakater. Sagen er ikke fulgt op, idet der f.eks. ikke er udarbejdet en fast tur-nus for udskiftning af plakaterne.

